

Adresseliste

Klima- og forurensningsdirektoratet
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Telefon: 22 57 34 00

Telefaks: 22 67 67 06

E-post: postmottak@klif.no

Internett: www.klif.no

Dato: 04.11.2011

Vår ref.: 2006/1214 621.2

Deres ref.:

Saksbehandler: Ole Thomas Thommesen, telefon: 22573602

Forslag til implementering av EUs direktiv om batterier og kasserte batterier

EUs rådsdirektiv om batterier og kasserte batterier skal implementeres i det norske regelverket, men mange av kravene gjelder allerede i Norge. Det viktigste nye er at alle batterier skal samles inn, ikke bare de som inneholder miljøgifter, slik kravet er i dag. Vi fjerner en usikkerhet knyttet til om batteriene skal samles inn eller ikke, og resultatet forventes å bli færre batterier som inneholder miljøgifter på avveie. De nye kravene vi foreslår blir innført ved endringer i produktforskriften og avfallsforskriften. Kostnadene knyttet til de nye kravene vil kunne gi en minimal økning av prisen på batterier.

Frist for kommentarer til forskriftsforslaget er 15.02.2012.

Klima og forurensningsdirektoratet har fått i oppdrag av Miljøverndepartementet å sende forslag til endringer i regelverket på batterier på høring.

Rettslig grunnlag

EU direktiv 2006/66/EF om batterier og akkumulatører og kasserte batterier og akkumulatører, heretter kalt batteridirektivet, erstatter direktiv 91/157/EF om batterier og akkumulatører som inneholder farlige stoffer. Batteridirektivet ble vedtatt 26. september 2006 og trådte i kraft i EU 26. september 2008.

Direktivets artikkel 4, 6 og 21 (om forbud, markedsføring og merking) er hjemlet i EU-traktatens artikkel 95. Dette betyr at for disse bestemmelsene har medlemslandene ikke anledning til å fastsette strengere eller mildere krav. Resten av direktivet er hjemlet i EU-traktatens artikkel 175. Dette betyr at hvert enkelt land som et minimum må innføre de kravene batteridirektivet fastsetter, men det er anledning til å fastsette strengere krav nasjonalt.

Virkeområde

Batteridirektivet gjelder for alle batterier uansett form, volum, vekt, sammensetning og anvendelse, med unntak av batterier brukt i utstyr til å forsvare nasjonens sikkerhetsinteresser og batterier i utstyr ment for bruk i rommet.

Batteridirektivet skal ikke påvirke anvendelsen av direktiv 2000/53/EF (kasserte kjøretøy) og direktiv 2002/96/EF (EE-avfall) som allerede regulerer innsamling av innmonterte batterier. Batteridirektivet stiller imidlertid nye krav til at innmonterte batterier i kasserte kjøretøy og EE-avfall må monteres ut og inkluderes i innsamlingstallene for batterier samt følge batteridirektivets krav til gjenvinning.

Hovedkrav for batterier som produkt

Norge har allerede bestemmelser som stiller krav til merking og øvre grenser for tillatt innhold av noen tungmetaller i batterier, jf. produktforskriften kapittel 3. Disse bestemmelsene dekker mange av kravene i det nye EU-direktivet. Direktivet stiller imidlertid ytterligere krav referert under:

- forbud mot salg og markedsføring av bærbare batterier (løse og innmonterte) med kadmium-innhold på mer enn 0,002 vektprosent (unntatt for bruk i nød- eller alarmsystemer, medisinsk utstyr og trådløst elektroverktøy).
- produkter skal være designet slik at det er enkelt og trygt å fjerne batterier og det skal følge med bruksanvisning for demontering og informasjon om batteritype.
- alle batterier skal merkes med overkrysset avfallsbeholder og eventuelt tungmetallinnhold. Bilbatterier og bærbare batterier skal også ha kapasitetsmerking. Dette er en utvidelse av den tidligere plikten til å merke en del av batteriene.

Disse krav foreslås implementert gjennom endringer i §§ 3-13 og 3-14 og en ny § 3-14a i produktforskriften.

Hovedkrav for kasserte batterier

Norge har allerede bestemmelser som regulerer forsvarlig behandling av kasserte miljøfarlige batterier og andre oppladbare batterier i avfallsforskriften kapittel 3. Disse bestemmelsene dekker mange av kravene i det nye EU-direktivet. I tillegg har Norge allerede produsentansvar og et etablert retursystem som i stor grad ivaretar kravene i direktivet. Direktivet stiller imidlertid krav til innsamling og gjenvinning av alle batterier, og flere av disse batteriene er ikke dekket av dagens regelverk i Norge. Direktivet opererer med tre kategorier batterier, som er bilbatterier (blybatterier), industribatterier og bærbare batterier. De nye kravene er:

- Produsentene og importørene av blybatterier og bærbare batterier skal finansiere innsamling, mottak og gjenvinning, og produsenter av industribatterier kostnader ved mottak og gjenvinning.

- Produsentene og importørene skal dekke informasjonskostnader for alle typer batterier og for bærbare batterier også nasjonale informasjonskampanjer. Sluttbrukerne skal få informasjon om at de kan levere kasserte batterier til forhandlere, samt om helse- og miljøeffekter og om innsamlings- og gjenvinningsordningene.
- Det skal iverksettes tiltak for å sikre at bærbare batterier ikke havner usortert i restavfallet. Sluttbrukere skal ha enkel tilgang til å levere inn kasserte bærbare batterier kostnadsfritt. For bærbare batterier skal innsamlingsgraden være 30 %. Forskriften angir nærmere hvordan innsamlingsgraden skal beregnes.
- Innen 26. september 2011 skal gjenvinningsgraden være minst 65 % av gjennomsnittsvekt for blybatterier, 75 % av gjennomsnittsvekt for nikkelkadmiumbatterier og minst 50 % av gjennomsnittsvekten for andre kasserte. Bly og kadmium skal gjenvinnes til det høyeste tekniske nivå.
- Forbudt mot å deponere eller forbrenne industri- og blybatterier. Rester etter behandling og gjenvinning er imidlertid tillatt å deponere eller forbrenne.
- Det skal etableres et produsentregister med blant annet oversikt over hvem som er produsent/importører, dato for innmeldelse i returselskap og mengde batterier i hver kategori som settes på markedet.
- Landene skal rapportere til Kommisjonen hvordan implementeringen av direktivet er oppfylt og om innsamlingsmål og gjenvinningsgraden er nådd.

Endringene i avfallsforskriften kapittel 3 må ivareta direktivets utvidelse av virkeområde og flere nye krav, samt sikre innføring av direktivets plikter til aktører i andre berørte returordninger (kapittel 1 om EE-avfall og kapittel 4 om kasserte kjøretøy). Disse endringene nødvendiggjør en større revisjon av kapittel 3. Klima- og forurensningsdirektoratet ønsker samtidig å foreta noen endringer for å harmonisere reguleringen av returordningen for batterier med reguleringen av øvrige returordninger for avfall.

Beskrivelse av dagens regulering og system

Dagens forskrifter

Kravene til innhold av miljøgifter og merking av batterier reguleres i dag gjennom følgende miljøforskrifter:

Forskrift av 1. juni 2004 nr.922 om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften),

Kapittel 3: Regulerte produktgrupper § 3-13, § 3-14

- Vedlegg I – Batteri merking
- Vedlegg II - Batterier, unntak fra forbudet mot innmonterte batterier.

Det er forbud mot kvikksølvholdige batterier, men inntil 2 % kvikksølv tillates i knappcellebatterier. Miljøskadelige batterier, dvs. batterier som inneholder kvikksølv,

kadmium eller bly, skal merkes med det kjemiske tegnet til disse stoffene, henholdsvis Hg, Cd eller Pb. De skal også merkes med et piktogram av en overkrysset avfallsbeholder. Merkingen kan også være på batteriforpakningen eller på produktet ved produkter med innmonterte batterier. Det er forbud mot produkter med innmonterte miljøskadelige batterier som ikke lett kan fjernes av forbrukeren.

- Videre reguleres dagens krav til innsamling og behandling av innsamlede batterier i *Forskrift av 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kapittel 3. Miljøskadelige batterier § 3-1 til § 3-8*

Forskriften gjelder blybatterier, nikkeltadmium-batterier og øvrige oppladbare batterier. Forskriften pålegger produsenter og importører av disse batteriene å organisere og finansiere landsdekkende innsamling og gjenvinning eller forsvarlig sluttbehandling. Batteriene skal leveres til forhandler, som har en mottaksplikt, eller til mottak for farlig avfall. Virksomheter som har kasserte batterier er pålagt en leveringsplikt.

Batterier omtales eller reguleres indirekte også i disse delene av avfallsforskriften:

- Kapittel 1: Kasserte elektriske og elektroniske produkter
- Kapittel 4: Kasserte kjøretøy
- Kapittel 11: Farlig avfall
- Kapittel 12: Gebyr for deklareringsplikt av farlig avfall
- Kapittel 13: Grensekryssende transport av avfall

Frivillige avtaler

For produsentenes og importørenes ansvar for innsamling og gjenvinning av miljøskadelige batterier eksisterer følgende inngåtte avtaler:

- Avtale mellom Miljøverndepartementet og blybatteribransjen om organisering og finansiering av et retursystem for brukte blybatterier i Norge.
- Avtale mellom Miljøverndepartementet og batteribransjen om reduksjon, innsamling, gjenvinning og miljømessig forsvarlig sluttbehandling av kasserte portable oppladbare batterier og industribatterier.

Klifs forslag til implementering

Vi har utarbeidet et forslag til endring av produktforskriften og avfallsforskriften som skal sikre at Norge oppfyller kravene i direktivet. Forskriftsendringene gir utvidet virkeområde i forhold til eksisterende regelverk og vil stille krav til flere aktører enn tidligere.

Produktforskriften endres i tråd med direktivets krav og beskrives ikke ytterligere her da kravene tas inn mer eller mindre ordrett (se vedlagt forskriftsforslag).

Vi foreslår følgende hovedendringer i avfallsforskriften for å innfri de nye kravene i batteridirektivet.

Det innføres produsentansvar for alle batterier, dvs. også for ikke-oppladbare, ikke-miljøskadelige bærbare batterier. Disse er ikke regulert i dag.

Alle produsenter/importører av batterier må være tilsluttet et returselskap som Klima- og forurensningsdirektoratet har godkjent. Dette er et særnorsk krav, som bygger på den erfaringen vi har med slike ordninger, og som vi mener vil være velegnet for å innfri kravene i direktivet.

Det blir innført nye krav til innsamlingsgrad for bærbare batterier, samt nye gjenvinningskrav for alle typer batterier. Returselskapene skal sikre at Norge også når de nye innsamlings- og gjenvinningsmålene i direktivet.

Returselskapene vil gjennom en utvidet rapportering av informasjon om medlemmene danne grunnlaget for Norges produsentregister.

Returselskaper for EE-avfall og kasserte kjøretøy får plikt til å nå nye gjenvinningskrav og rapporteringskrav.

Alle forhandlere av batterier får mottakspunkt for kasserte batterier i samme kategori som de selger. Dette innebærer at blant annet ca. 4500 kiosker og bensinstasjoner vil få plikt til å ta imot og oppbevare batterier.

Klif foreslår også enkelte endringer som ikke følger av direktivet, men som er nødvendige for å harmonisere avfallsforskriften kapittel 3 om kasserte batterier med blant annet Kapittel 1 om elektrisk og elektronisk avfall.

Vi har i arbeidet hatt dialog med returselskapene for batterier og EE-avfall, samt Avfall Norge. Vi har valgt løsninger basert på allerede godt etablerte systemer og mener dette vil skape kontinuitet og sikre at den praktiske implementeringen raskt vil gi ønskede resultater.

Gjennom vedlagt lovspeil synliggjøres at alle direktivets krav er ivaretatt. Vi har også fulgt en del av direktivets anbefalinger for utforming av krav, men vi har ikke benyttet noen av direktivets alternative løsninger som har krav om godkjenning i EU-kommisjonen.

Klif ber høringspartene spesielt legge merke til/særskilt kommentere på utforming av mottakspunkt for forhandlere, henteplikt for returselskap og krav til innsamlingsgrad.

Antatte kostnader knyttet til forslaget

Innsamling, behandling og gjenvinning av de bærbare batteriene utgjør de største kostnadene. I sum forventes batteridirektivet å gi økte kostnader i størrelsesorden 4,8 mill NOK pr år i frem til innsamlingskravene nåes. Da vil kostnaden falle til rundt 2,5 mill NOK pr år i påfølgende år.

Hoveddelen av kostnadene vil bli båret av importørene gjennom medlemskap i returselskaper. Vi forventer imidlertid av importørene vil ta dette igjen ved å legge et lite påslag på salget av hvert batteri. Den estimerte økningen i pris pr batteri er ca. 4 øre.

Frist for høringsuttalelser

Vedlagt følger forslag til endringsforskrift og konsekvensutredning der samfunnsnytte og kostnader er vurdert.

Klif ber høringsinstansene om kommentarer til forslaget innen 15.02.2012.

Med hilsen

Ellen Hambro
direktør

Marit Kjeldby
avdelingsdirektør

Kopi til: Miljøverndepartementet, Postboks 8013 Dep, 0032 Oslo

Vedlegg:

Forslag ny avfallsforskrift kap 3 etc.

Lovspeil

Konsekvensutredning